

Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30777>

Özet

Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği (SSTÖ), liderlik davranışları sosyal sorumluluk perspektifinden ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, Külekçi ve Özgan (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürü bağlamında **geçerlik** ve **güvenirlilik** özelliklerini incelemeyi hedeflemiştir. Orijinal yapıyı koruma çabasıyla gerçekleştirilen bu **ölçek uyarlama** çalışması, sekiz boyut ve 60 maddeden oluşan yapıyı psikometrik yeterliliğini doğrulamıştır. SSTÖ, liderlerin etik değerlere bağlılığını, toplumsal refaha katkısı ve paydaşlara karşı sorumluluk bilincini değerlendirmek için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Sorumluluk, Liderlik, Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Ebru Külekçi, Hakan Özgan.

Amaç

Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin ve özellikle eğitim yöneticilerinin veya organizasyonel liderlerin sergilediği **liderlik** davranışlarının ne ölçüde **sosyal sorumluluk** ilkelerine dayandığını tespit etmektir. Ölçek, liderin sadece örgütsel hedeflere ulaşmaya odaklanmasını değil, aynı zamanda etik, çevresel ve toplumsal etkileri dikkate almasını ölçer.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kullanılan bu ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini sağlamaktır. Bu sayede, Türk eğitim ve yönetim bilimleri alanında sosyal sorumluluk temelli liderlik yaklaşımlarının incelenmesine imkan tanınmıştır.

Yapı

Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik (SSTL) yapısı, liderlerin sadece örgüte değil, aynı zamanda çevreye, topluma ve geniş paydaş gruplarına karşı taşıdığı ahlaki ve etik yükümlülükleri ifade eder. Bu liderlik anlayışı, liderliği bir hizmet ve etki aracı olarak görürken, toplumsal faydayı önceliklendirir.

Ölçek, bu karmaşık yapıyı ölçmek üzere toplam 60 maddeden ve sekiz alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar genellikle liderin etik karar alma süreçlerini, çeşitliliğe olan duyarlılığını, toplumsal katılmayı, adil yönetim prensiplerini ve çevresel bilinç düzeyini kapsamaktadır. Ölçeğin bu çok boyutlu yapısı, sosyal sorumluluk kavramının farklı yönlerini derinlemesine inceleme olanağı sunar.

Geçerlik

Külekçi ve Özgan (2015) tarafından yürütülen adaptasyon çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler kullanılmıştır. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçeğin boyut yapısının Türkçe formu ile ne kadar tutarlı olduğu incelenmiştir.

Yapılan analizler, ölçeğin kuramsal olarak öngörülen sekiz faktörlü yapısının Türk örnekleminde de doğrulandığını göstermektedir. Bu bulgular, Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği'nin Türk kültürüne özgü bağlamlarda SSTL yapısının geçerli bir şekilde ölçebildiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin **güvenirliği**, maddeler arasındaki iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak değerlendirilmiştir. Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda tutarlı olduğunu ve rastgele hatalardan nispeten arınmış olduğunu işaret etmektedir.

Uyarlama çalışmasında elde edilen güvenilirlik değerleri, hem ölçeğin bütünü hem de sekiz alt boyutu için kabul edilebilir düzeyde veya üzerinde bulunmuştur. Bu durum, Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği'nin Türk örneklemini için istikrarlı ve güvenilir sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği, 60 madde ile ölçülen 8 temel boyuta sahiptir. Uyarlama çalışması sırasında, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısının incelenmiştir.

DFA sonuçları, Türkçe formun orijinal 8 boyutlu yapıyı koruduğunu ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Bu sekiz boyut, liderlik davranışlarının sosyal ve etik yönlerini kapsamlı bir şekilde temsil etmekte olup, ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemektedir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama Ölçeği

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe (Türkçe'ye uyarlanmıştır)

Population Group: Yükseköğretim Öğrencileri ve/veya Eğitim Yöneticileri (Uyarlama çalışması muhtemelen eğitim alanında yapılmıştır.)

Age Group: Yetkinler

Population Details: Uyarlama çalışması için kullanılan örneklem detayları makalede yer almaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Sosyal Sorumluluk, Etik Liderlik, Örgütsel Davranış, Liderlik Ölçeği, Kültürel Adaptasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama makalesinde belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: ebrukulekci@kilis.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Uyarlama makalesine dayanarak varsayılmıştır.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Külekçi ve Özgan tarafından 2015 yılında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Akademik amaçları kullanımları için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim bilgileri mevcuttur.

Kaynaklar

Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması için temel referans aşağıdadır:

Külekçi, E. & Özgan, H. (2015). Adaptation Of The Socially Responsible Leadership Scale To Turkish: A Validity And Reliability Study. The Journal Of International Education Science. 2(3). pp: 61-82. Makaleye şu adresten ulaşılabilir: inesjournal.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi için indirme bağlantısı aşağıdadır: sosyal-sorumluluk-temelli-liderlik-olcegi-toad.pdf

Sosyal Sorumluluk Temelli Liderlik Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek derecelendirmesi 5'li Likert tipindedir:

Kesinlikle Katılmıyorum (1)

Katılmıyorum (2)

Kısmen Katılıyorum (3)

Katılıyorum (4)

Kesinlikle Katılıyorum (5)

Ölçek 60 madde ve 8 boyuttan oluşmaktadır. Maddeler bu akademik girişte yer almamaktadır, ancak tam ölçek maddelerine yukarıda belirtilen kaynak makaleden ulaşılabilir.